

**REGULAMIN
PRZYZNAWANIA
ZAPOMÓG
DLA DOKTORANTÓW**

Krajowa
Reprezentacja
Doktorantów

KRD

Autorstwo:
Fatma Mejri
Patrik Pieniążek
Paweł Marczak

Redakcja:
Paweł Marczak

Redakcja pomocnicza:
Przemysław Lemieszek

Konsultacja merytoryczna:
r. pr. dr Barbara Pietrzyk-Tobiasz

Oprawa graficzna:
Kaja Kosmenda
Faustyna Zaleśna

Wstęp

Niniejszy wzór regulaminu przyznawania zapomóg dla doktorantów został opracowany w celu wsparcia podmiotów prowadzących szkoły doktorskie w przygotowaniu lub aktualizacji wewnętrznych regulacji określających zasady udzielania tego rodzaju świadczeń. Dokument ma charakter rekomendacyjny i może zostać wykorzystany przez uczelnie, instytuty Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze, instytuty międzynarodowe oraz Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego przy kształtowaniu własnych rozwiązań organizacyjnych i proceduralnych w tym zakresie.

Opracowanie niniejszego wzoru pozostało w związku z wejściem w życie z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2026 poz. 328), wprowadzającej możliwość przyznawania zapomóg doktorantom znajdującym się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Krajowa Reprezentacja Doktorantów konsekwentnie zabiegała o uwzględnienie tego postulatu w systemie wsparcia doktorantów oraz aktywnie uczestniczyła w procesie kształtowania rozwiązań prawnych w tym zakresie.

Wprowadzenie do ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dalej jako: „Ustawa”) przepisu art. 209a powoduje konieczność określenia w podmiotach prowadzących szkoły doktorskie szczegółowych zasad przyznawania zapomóg dla doktorantów, w szczególności w zakresie przesłanek przyznania świadczenia, trybu składania i rozpatrywania wniosków, sposobu dokumentowania zdarzeń stanowiących podstawę ubiegania się o zapomogę oraz zasad wypłaty świadczenia.

Przedstawiony wzór regulaminu uwzględnia obowiązujące przepisy prawa powszechnie obowiązującego oraz doświadczenia wynikające z funkcjonowania systemu kształcenia doktorantów. Może on zostać odpowiednio dostosowany do specyfiki organizacyjnej danego podmiotu, z zachowaniem wymogów wynikających z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Przewodniczący
Krajowej Reprezentacji Doktorantów
Rafał Ramut

Uwagi ogólne

Zapomoga stanowi szczególną formę jednorazowego wsparcia finansowego o charakterze doraźnym, przeznaczoną dla doktorantów, którzy znaleźli się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Świadczenie to ma na celu umożliwienie udzielenia pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych, w szczególności w przypadku wystąpienia zdarzeń powodujących pogorszenie sytuacji życiowej lub materialnej doktoranta.

Podstawę prawną przyznawania zapomóg dla doktorantów stanowi art. 209a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zgodnie z tym przepisem doktorant, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej, może otrzymać zapomogę, przy czym przepis art. 92 ust. 2 ustawy stosuje się odpowiednio.

Stosownie zaś do art. 209a ust. 2 ustawy szczegółowe warunki przyznawania zapomóg określa właściwy organ podmiotu prowadzącego szkołę doktorską, w szczególności rektor uczelni, dyrektor instytutu Polskiej Akademii Nauk, dyrektor instytutu badawczego, dyrektor instytutu międzynarodowego albo dyrektor Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, działający w uzgodnieniu z samorządem doktorantów. Należy podkreślić, że uzgodnienie regulacji z samorządem doktorantów jest nie tylko konieczne do przyjęcia warunków przyznawania zapomóg, ale także stanowi szczególną formę współdziałania pomiędzy organem podmiotu prowadzącego szkołę doktorską, a środowiskiem doktoranckim funkcjonującym w danym podmiocie. Na szczególną uwagę zasługuje użyty przez ustawodawcę zwrot dotyczący uzgodnienia, który nie jest tożsamy z zaopiniowaniem i po pierwsze oznacza aktywny udział obu stron tego procesu. Po drugie zaś, obrana konstrukcja prawodawcza wskazuje na konieczność osiągnięcia porozumienia w zakresie przyjmowanych rozwiązań regulacyjnych, przez co samorząd doktorantów w procesie kształtowania niniejszych regulacji występuje jako pełnoprawny partner organu podmiotu prowadzącego szkołę doktorską.

Przyznawanie zapomogi następuje w trybie wnioskowym. Doktorant ubiegający się o świadczenie składa wniosek wraz z dokumentacją potwierdzającą wystąpienie okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Rozpatrywanie wniosków może odbywać się wielorako w zależności od przyjętych zasad wewnątrz podmiotu, w obrębie którego prowadzona jest

szkoła doktorska. Wnioski mogą zarówno być rozpatrywane przez: rektora uczelni, dyrektora instytutu PAN, dyrektora instytutu badawczego, dyrektora instytutu międzynarodowego czy dyrektora CMKP jak również przez inny organ wskazany przez osobę kierującą podmiotem, w obrębie, którego prowadzona jest szkoła doktorska, a także przez komisje powołane przez osobę kierującą podmiotem, w obrębie którego prowadzona jest szkoła doktorska. Kluczowe jest jednak dostosowanie wprowadzanych regulacji do odpowiednich aktów wewnętrznych podmiotu kształcącego. W przypadku powołania innego organu odpowiedzialnego za przyznawanie zapomogi rekomenduje się, żeby w jego składzie uwzględniono uczestnictwo przedstawiciela doktorantów wskazywanego przez funkcjonujący w danym podmiocie samorząd doktorantów.

Kluczowe z punktu widzenia praw i obowiązków doktorantów jest to, że rozstrzygnięcie w przedmiocie zapomogi następuje w drodze decyzji administracyjnej o charakterze uznaniowym. Oznacza to, że organ podejmujący decyzję dokonuje oceny przedstawionych okoliczności oraz zgromadzonego materiału dowodowego, działając w granicach określonych przepisami prawa oraz regulamin. W konsekwencji, postępowanie w przedmiocie zapomogi ma charakter postępowania administracyjnego, w ramach którego doktorantowi jako stronie przysługują gwarancje proceduralne zawarte w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, wśród których wymienić trzeba prawo do skorzystania ze ścieżki odwoławczej.

Na zakończenie podkreślenia wymaga, iż zaproponowany w niniejszym dokumencie regulamin przyznawania zapomóg dla doktorantów ma wyłącznie charakter ramowy i rekomendacyjny. Wytacza on perspektywę i w porozumieniu z samorządem doktorantów winien zostać odpowiednio dostosowany do specyfiki organizacyjnej danego podmiotu prowadzącego szkołę doktorską, z zachowaniem wymogów wynikających z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

REGULAMIN PRYZNAWANIA ZAPOMÓG DLA DOKTORANTÓW

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Regulamin określa zasady, tryb oraz warunki przyznawania zapomóg doktorantom kształcącym się w szkole doktorskiej (*nazwa podmiotu prowadzącego szkołę doktorską*).
2. Zapomogę może otrzymać doktorant, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej.
3. Ilekroć w Regulaminie jest mowa o:
 - a) Doktorantach - należy przez to rozumieć osoby posiadające status doktoranta w szkole doktorskiej (*nazwa podmiotu prowadzącego szkołę doktorską*);
 - b) zapomodze - należy przez to rozumieć świadczenie pieniężne, o którym mowa w Art. 209a Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1571 z późn. zm.);
 - c) zdarzeniu losowym - należy przez to rozumieć niezależne od woli doktoranta zdarzenie powodujące trudną sytuację życiową lub materialną;
 - d) najbliższej rodzinie - należy przez to rozumieć małżonka, dzieci, rodziców, rodzeństwo, a także osoby pozostające z doktorantem we wspólnym gospodarstwie domowym;
 - e) przejściowo trudna sytuacja życiowa - należy rozumieć jako czasowe obniżenie poziomu życia doktoranta jak również jako pogorszenie jego sytuacji życiowej;
 - f) udokumentowane koszty lub straty - należy rozumieć wydatki lub szkody majątkowe potwierdzone dokumentami urzędowymi, rachunkami, fakturami, umowami lub innymi wiarygodnymi dowodami;
 - g) nienależnie pobrane świadczenie - należy rozumieć świadczenie przyznane lub wypłacone bez podstawy prawnej albo na podstawie nieprawdziwych danych.

-
4. Zapomogi wypłacane są ze środków własnych (*nazwa podmiotu prowadzącego szkołę doktorską*).
 5. Zapomoga jest jednorazowym świadczeniem pieniężnym o charakterze uznaniowym.

§ 2

Podstawa prawna

1. Regulamin został opracowany na podstawie:
 - a) Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1571 z późn. zm. – dalej jako: PSWiN);
 - b) innych przepisów powszechnie obowiązujących.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem stosuje się przepisy powszechnie obowiązujące oraz akty prawa wewnętrznego (*nazwa podmiotu prowadzącego szkołę doktorską*).

§ 3

Osoby uprawnione

1. O zapomogę może ubiegać się osoba, która:
 - a) posiada status doktoranta w dniu złożenia wniosku;
 - b) znalazła się w przejściowo trudnej sytuacji życiowej.
2. Prawo do ubiegania się o zapomogę przysługuje niezależnie od pobierania innych świadczeń w tym stypendialnych.

§ 4

Przesłanki przyznania zapomogi

1. Zapomoga może zostać przyznana doktorantowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej, a w szczególności z powodu:
 - a) śmierci członka najbliższej rodziny;
 - b) nieszczęśliwego wypadku doktoranta bądź członka najbliższej rodziny;
 - c) nagłej choroby doktoranta lub członka najbliższej rodziny;
 - d) uzyskania przez doktoranta orzeczenia o stopniu niepełnosprawności bądź zwiększeniu posiadanego wcześniej stopnia niepełnosprawności;
 - e) uzyskania przez doktoranta prawa do renty;

-
- f) wystąpienia klęski żywiołowej w szczególności powodzi, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, trzęsienia ziemi, zapadania ziemi, lawiny, naporu śniegu bądź lodu, mrozu;
 - g) zdarzenia losowego takiego jak pożar, uderzenie pioruna, eksplozja;
 - h) zdarzenia losowego takiego jak uderzenie lub upadek statku powietrznego;
 - i) zalania nieruchomości;
 - j) zdarzenia takiego jak upadek drzew, masztów, dźwigów, kominów lub innych budowli;
 - k) katastrofy budowlanej;
 - l) zdarzeń takich jak rabunek, włamanie, celowe uszkodzenie mienia, akty wandalizmu na szkodę doktoranta;
 - m) kradzieży mienia na szkodę doktoranta;
 - n) urodzenia dziecka doktoranta;
 - o) innych udokumentowanych okoliczności mających wpływ na trudną sytuację życiową doktoranta.

§ 5

Częstotliwość przyznawania

1. Zapomoga może być przyznana nie częściej niż 2 razy w danym roku akademickim.
2. Z tytułu wystąpienia tego samego zdarzenia doktorant może otrzymać zapomogę tylko jeden raz.

§ 6

Wysokość zapomogi

1. Wysokość zapomogi ustalana jest indywidualnie, z uwzględnieniem:
 - a) rodzaju i skutków zdarzenia;
 - b) wysokości udokumentowanych kosztów lub strat.
2. Wysokość zapomogi wynosi nie mniej niż kwota wynikająca z art. 209 ust. 4 pkt 1) PSWiN i nie więcej niż dwukrotność kwoty wynikającej z art. 209 ust. 4 pkt 1) PSWiN.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osoba kierująca podmiotem, w obrębie którego prowadzona jest szkoła doktorska w *(nazwa podmiotu prowadzącego szkołę doktorską)*

może przyznać zapomogę w wysokości przekraczającej kwotę, o której mowa w ust. 2, jeżeli pozwalają na to obowiązujące przepisy oraz dostępne środki finansowe.

§ 7

Tryb składania wniosków

1. Wniosek o przyznanie zapomogi składa się do działu odpowiedzialnego za obsługę administracyjną szkoły doktorskiej w (*nazwa podmiotu prowadzącego szkołę doktorską*) w formie elektronicznej, pisemnej lub osobiście;
2. Wniosek składa się na formularzu stanowiącym załącznik do niniejszego Regulaminu.
3. Wniosek składa się nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wystąpienia zdarzenia.
4. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające wystąpienie zdarzenia.
5. W przypadku braków formalnych wniosku doktorant wzywany jest do ich uzupełnienia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

§ 8

Tryb rozpatrywania wniosków

1. Decyzję w sprawie przyznania albo odmowy przyznania zapomogi wydaje osoba kierująca podmiotem, w obrębie którego prowadzona jest szkoła doktorska w (*nazwa podmiotu prowadzącego szkołę doktorską*) lub osoba przez niego upoważniona.
2. Decyzja ma charakter decyzji administracyjnej w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.
3. Od decyzji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

§ 9

Wyplata świadczenia

1. Zapomoga wypłacana jest jednorazowo na rachunek bankowy wskazany przez doktoranta we wniosku.
2. Wyplata następuje w terminie do 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

§ 10

Zwrot nienależnie pobranego świadczenia

1. Doktorant jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranej zapomogi, w szczególności w przypadku:
 - a) podania nieprawdziwych danych;
 - b) przedłożenia sfałszowanych dokumentów.
2. W przypadku stwierdzenia, że zapomoga została pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, wydaje się decyzję administracyjną zobowiązującą do jej zwrotu.
3. Zwrot świadczenia powinien nastąpić w terminie wskazanym w decyzji, nie krótszym niż 14 dni od dnia jej doręczenia.
4. W przypadku niedokonania zwrotu w terminie, należność podlega dochodzeniu na zasadach określonych w przepisach powszechnie obowiązujących, w szczególności przepisach o finansach publicznych oraz postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

§ 11

Postanowienia końcowe

1. Regulamin wchodzi w życie z dniem jego uchwalenia.
2. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie Regulaminu stosuje się przepisy dotychczasowe.
3. Wzór wniosku o przyznanie zapomogi stanowi Załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu.

WZÓR WNIOSKU O PRZYZNANIE ZAPOMOGI

Szkoła Doktorska (*nazwa podmiotu prowadzącego szkołę doktorską*)

WNIOSEK O PRZYZNANIE ZAPOMOGI

I. Dane doktoranta

1. Imię i nazwisko:
2. Numer albumu doktoranta:
3. Numer PESEL (lub data urodzenia):
4. Adres zamieszkania:
5. Numer telefonu:
6. Adres e-mail:
7. Rok kształcenia:
8. Data ostatnio przyznanej zapomogi (*jeśli dotyczy*):
9. Numer rachunku bankowego do wypłaty zapomogi:
-

II. Opis zdarzenia

1. Data/okres wystąpienia zdarzenia:
2. Rodzaj zdarzenia:
3. Proszę o przyznanie zapomogi z powodu (*wskazać uzasadnienie*):
-
-
-
-
-
4. Szacunkowa wartość strat/kosztów (*jeśli dotyczy*):

Załącznik nr 1

III. Oświadczenia

Oświadczam, że:

1. Dane zawarte we wniosku są zgodne z prawdą.
2. Opisane zdarzenie miało charakter nagły i niezależny ode mnie.
3. Zapoznałem/am się z Regulaminem przyznawania zapomóg.
4. Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celu rozpatrzenia wniosku.
5. Jestem świadomy/a odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Miejscowość i data:

Podpis doktoranta:

IV. Wykaz załączników

zaświadczenie lekarskie

akt zgonu

protokół policji

dokumentacja fotograficzna

rachunki / faktury

inne (*jakie?*):

.....

.....

.....

.....

**Krajowa
Reprezentacja
Doktorantów**

